

Tim Nijsmans
Yoran Brondsema

HANGMAT BELEGGER

voor het leven

Lannoo

Inhoud

Woord vooraf	17
--------------	----

Deel 1

Hangmatbelegger voor het leven	19
--------------------------------	----

1 Voor de duidelijkheid: hangmatbeleggen 1.0	20
--	----

1.1 Wat is hangmatbeleggen?	20
-----------------------------	----

Wat is onze definitie van hangmatbeleggen?	20
--	----

Wat is hangmatbeleggen NIET?	22
------------------------------	----

Hoe verschilt hangmatbeleggen van andere vormen van beleggen?	23
--	----

1.2 De bouwstenen van hangmatbeleggen	25
---------------------------------------	----

Wat is een index?	25
-------------------	----

Wat is een indexfonds?	25
------------------------	----

Wat is een ETF?	26
-----------------	----

Wat is een beurs?	26
-------------------	----

Wat is een broker?	27
--------------------	----

Wat is het verschil tussen een onlinebroker en een bankapp?	27
---	----

Is ETF-beleggen hetzelfde als hangmatbeleggen?	28
--	----

1.3 De risico's van hangmatbeleggen	29
-------------------------------------	----

2 Voor de twijfelaars: waarom zou je hangmatbeleggen?	33
---	----

2.1 Waarom zou je überhaupt iets met je geld doen?	33
--	----

Wat is de impact van inflatie op je spaargeld?	34
--	----

Beleggen om je koopkracht te behouden	34
---------------------------------------	----

Waarom is het gemiddelde rendement van aandelen hoger dan inflatie?	36
--	----

Beleggen voor je pensioen	37
De plaats van hangmatbeleggen in het pensioenstelsel	38
Beleggen als buffer tegen het onvermijdelijke	39
Beleggen voor je vrijheid	40
Beleggen voor je partner	40
Beleggen voor je (klein)kinderen	41
Wat met doelen op korte termijn?	42
Waarom is een duidelijk doel zo belangrijk?	43
2.2 Waarom wil je hangmatbeleggen?	44
De zes troeven van hangmatbeleggen	44
De nadelen van hangmatbeleggen	48
Voor wie is hangmatbeleggen niet de juiste keuze?	49
Beleg zodat je partner het makkelijk kan overnemen	50
2.3 Wat zeggen de tegenstanders (en waarom hebben ze ongelijk)?	50
Hangmatbeleggen is een trend die zal stoppen	51
Hangmatbeleggen is een bubbel	52
Met hangmatbeleggen beleg je te veel in één land of sector	53
Met hangmatbeleggen kun je niet op het juiste moment in- en uitstappen	55
Terry Smith geeft de schuld aan de hangmatbeleggers	57
Als iedereen hangmatbelegt, werkt het niet meer	58
Hoeveel hangmatbeleggers zijn er eigenlijk in België en Nederland?	59
Price discovery: hoe weet je wat een aandeel waard is?	61
Wat gebeurt er wanneer een aandeel in een index wordt opgenomen?	61
Met hangmatbeleggen mis je de kleinere bedrijven	62
Hangmatbeleggers zullen uit hun hangmat vallen bij de volgende beursdaling	63
Je belegt vooral in de meest gestegen en duurste aandelen	64
Waarom je niet naar de doemdenkers moet luisteren?	65
De voorspellingen van criticasters de voorbije jaren	66
Je hebt geen echte spreiding over verschillende assets	67
ETF's zijn statisch	67
Hoe wordt de prijs van een ETF gevormd?	68

Er zijn te veel ETF's	69
Je belegt blind zonder de bedrijven te analyseren	70

3 Eens en voor altijd: waarom blijf je het best in die hangmat liggen?	72
3.1 Vertrouw op de kracht van de lange termijn	72
Vooruitgang in crisistijden	73
Waarde creëren op lange termijn	74
3.2 De kracht van de samengestelde interest	76
Hoe werkt exponentiële groei?	76
Zet je spaargeld aan het werk	78
3.3 Waarom is blijven liggen dan toch zo moeilijk?	80
Kun je geloven in de markt en tegelijk weten dat mensen irrationeel zijn?	80
Actiedrang: voortdurend iets willen doen	81
Uitkomstbias: resultaat is niet hetzelfde als een goede keuze	82
Kuddegedrag: waarom we de massa volgen	82
Voorspellingsvooordeel: de illusie dat we de toekomst kennen	83
Verliesaversie: waarom verliezen zo hard binnenkomen	84
Home bias: wat vertrouwd voelt, lijkt veiliger	84
Overmoed: we denken dat we slimmer zijn dan de markt	85
Actualiteitsbias: de hype van het moment	86
Waarom hangmatbeleggers een gedragsvoordeel hebben	87
3.4 Tips voor wanneer je emoties het toch overnemen	88
Plaats de crisis in historisch perspectief	88
Focus op je doel, niet op de dagkoers	90
Verwar pessimisme niet met wijsheid	90
Let op met de hype van het moment	91
Laat beslissingen rusten	91
Automatiseer zoveel mogelijk	92
Kijk niet te vaak naar je portefeuille	92
Maar wat als er echt een crash plaatsvindt?	93

Deel 2

Het leven van de hangmatbelegger

95

1	De aspirant-hangmatbelegger: voor je gaat liggen	97
1.1	Wat moet je weten voor je begint?	97
	Het is nooit te laat	97
	Wat is eigenlijk het grootste risico: beleggen of niet beleggen?	97
	Kan een ETF naar nul of failliet gaan?	98
	Welk rendement telt nu eigenlijk?	99
	Welke belastingen betaal je als hangmatbelegger?	100
	Hoe betrouwbaar zijn historische rendementen en projecties?	101
	Waar vind je betrouwbare informatie?	102
1.2	Breng je financiële situatie en doelen in kaart	103
	Eerst dure schulden afbetalen	103
	Waarom elke hangmatbelegger een noodbuffer nodig heeft	104
	Hoe groot moet die noodbuffer zijn?	104
	Waar parkeer je je noodbuffer?	105
	Hoe wordt de rente op je spaarrekening belast?	106
	Zijn er nog betere plekken voor je noodbuffer?	106
	Wanneer is je noodbuffer 'af'?	107
	Verdeel je doelen over emmers	108
	Hoe bepaal je wat beschikbaar is om te beleggen?	109
	Bereken je spaarvermogen	110
	Hoeveel beleggen anderen?	110
	Hoeveel van je inkomen spaar je eigenlijk?	112
	Het gevaar van jezelf te vergelijken met andere beleggers	112
	Betaal jezelf eerst	112
	Hoeveel moet ik beleggen om een bepaald bedrag te bereiken?	113
1.3	Van doelen naar een concrete portefeuille	114
	Welke ETF's bestaan er eigenlijk?	115
	Kun je hangmatbeleggen in een thema?	116
	Stijgen obligaties altijd wanneer aandelen dalen?	120
	Hoeveel risico past bij jouw portefeuille?	126

Hoe bepaal je hoeveel risico je emotioneel aankunt?	127
Van risicoprofiel naar hangmatportefeuille	128
Wat maakt een goede hangmatportefeuille?	128
Onze acht voorbeeldportefeuilles	128
Ben je wel voldoende gespreid met maar een ETF in je bezit?	129
Kun je ook duurzaam hangmatbeleggen?	131
Moet je voor altijd dezelfde portefeuille aanhouden?	132
Hoe combineer ik mijn hangmatbeleggingen met mijn andere beleggingen?	132
Moet ik ook aan fiscaal pensioensparen doen?	133
Wanneer stop je met beleggen bij de bank?	134

2 De startende hangmatbelegger: zo begin je eraan 138

2.1 Wacht niet op het perfecte moment 138

De muur van zorgen 140

2.2 Waar koop je zo'n ETF? 141

Broker, bank of beheerde app? 141

Wat is een beleggingsrekening? 142

Welke broker kies je? 142

Hoe open je een beleggingsrekening? 144

Wat is die kennis- en ervaringstest? 144

Hoe krijg je geld op je beleggingsrekening? 145

Hoe vind je de ETF die je wilt? 146

Welke beurs kies je? 147

Hoe plaats je je eerste order? 147

Wat is het verschil tussen SPDR ACWI en SPDR ACWI IMI? 148

Heb je daar achteraf nog werk mee? 149

Hoe stap je over naar een andere bank of broker? 149

2.3 Hoe kies je de ETF die bij je past? 150

Het begint bij de index 150

De wereld is niet altijd heel de wereld 151

Worden alle beursgenoteerde bedrijven in een index opgenomen? 154

Laat de perfecte ETF niet de vijand zijn van de goede	156
Kies je voor kapitalisatie of distributie?	156
Nederlandse dividendlekkage bij ETF's	157
Hoe zie ik hoeveel dividend mijn kapitalisatie-ETF heeft ontvangen?	158
Let op de kosten van een ETF	
(maar niet enkel daarop)	158
En wat met de valuta?	159
Moet je valutarisico afdekken?	160
Kijk ook naar wat er achter het ETF-label zit	161
Moet ik spreiden over ETF-uitgevers?	163
Vergeet de fiscaliteit niet	163
Hoe moet je als hangmatbelegger rekening houden met de meerwaardebelasting?	166
Checklist voor ETF's	168
2.4 Alles ineens of beetje bij beetje	169
Wat is periodiek beleggen of DCA?	170
Wat als je broker geen fractionele aandelen aanbiedt?	170
Scenario 1: je hebt een groot bedrag klaarliggen	171
Scenario 2: je hebt een vast maandelijks inkomen	173
Scenario 3: je bent zelfstandige met een variabel inkomen	175
Wat je ook doet, wacht niet af	176
2.5 Kweek goede gewoontes (en leer jezelf kennen)	176
De systemen die het werk doen	177
De mentaliteit die de systemen ondersteunt	181
3 De flexibele hangmatbelegger: zo ga je om met veranderingen	185
3.1 Wanneer je doelen veranderen: hoe stuur je bij?	185
Hoe flexibel kun je zijn als hangmatbelegger?	185
Wanneer veranderen je doelen?	186
Maak één keer per jaar een afspraak met jezelf	187
Denk ook na over je anti-doelen	187

Wanneer wijzig je je portefeuille naarmate je ouder wordt?	188
Wanneer en hoe moet je herbalanceren	
binnen je risicoprofiel?	189
3.2 Je hebt geld nodig: wat nu?	191
Verwachte uitgaven horen niet in aandelen	191
Onverwachte uitgaven: eerst je noodbuffer	191
Wat als je inkomen daalt?	191
Verkoop niet meer dan nodig	192
Welke ETF verkoop je?	192
Houd ook rekening met belastingen	193
3.3 Wat als je plots meer geld kunt beleggen?	193
Herbekijk eerst je financiële waterval	193
Je ontvangt een eenmalig groot bedrag	194
Waar komt dat geld vandaan?	194
Stijgt je maandelijke spaarbedrag?	194
Hoe kun je meer sparen per maand?	196
Kun je ook hangmatbeleggen via je vennootschap?	196
3.4 De koersen stijgen en dalen: negeren of bijsturen?	199
Wat bij forse beursdalingen?	199
Waarom markttiming niet werkt	199
Ik vind het moeilijk om te blijven beleggen	
als mijn rendement negatief is	202
Wat als de beurs crasht?	203
Jouw portefeuille herstelt vaak sneller dan de index	204
Checklist voor een beurscrash	205
Wat bij forse beursstijgingen?	206
Hoe ga je om met een stijgende of dalende munt?	207
Wat als je ETF splitst?	207
3.5 Uit de hangmat: wat als je toch actief wilt beleggen?	208
Waarom blijven we eigenlijk actief beleggen?	208
Gebruik het kern-satellietprincipe	209
Houd je actieve portefeuille apart	210
Gebruik een ETF-portefeuille als spiegel	210

Hoe begin je met actief beleggen?	210
De fundamentele analyse	211
Wat met de beurskoersen?	213
Wie heeft gelijk: de hangmatbelegger of de actieve belegger?	214
Een aantal literatuurtips voor de actieve belegger	215
Houd je aan je strategie	215
Vergelijk jezelf met een wereldwijde ETF	216
Meer kennis, minder risico?	216
Moet je in private equity beleggen?	217
Wat betaalt de kleine belegger voor private equity?	219
Zijn holdings een alternatief voor private equity?	219
Moet je overstappen uit je bestaande beleggingen?	220

4 Het gezin van de hangmatbelegger: beleggen met of voor je partner en kinderen 225

4.1 Hoe kun je samen met je partner hangmatbeleggen?	225
Eén portefeuille of elk apart?	226
Speelt het een rol of je gehuwd bent of niet?	226
Maak je beleggingen overneembaar	227
Hoop op het beste, maar bereid je voor op het ergste	228
Wat bij een scheiding?	229
Wat bij een scheiding in Nederland?	230
Checklist voor de hangmatbelegger met een gezin	230
4.2 Hoe beleg je voor je kinderen?	231
De moeilijke keuze: controle of eigendom?	231
Laat je niet vangen door dure kinderproducten	232
Beleggen op je eigen naam	232
Beleggen op naam van je (klein)kind	233
Het dilemma van erfbelasting	234
Tak 23, levensverzekering en andere structuren	235
Denk in gezinsperspectief	235
Effecten overdragen wanneer je kind volwassen is	236
Onafhankelijk advies is geen luxe	236

4.3 Hoe help je je kinderen starten met hangmatbeleggen?	237
Praat open over geld	237
Maak beleggen tastbaar	238
Geef jongvolwassenen een duwtje	238
Geef niet te veel systeem mee	239
Jongeren en speculatie	239

5 De hangmatbelegger gaat met pensioen 240

5.1 Hoeveel heb je nodig voor een goed pensioen?	241
Wat krijg je uit de pensioenpijlers?	241
Mag je nog hopen op een wettelijk pensioen?	243
Welke soorten pensioensparen bestaan er?	245
Is fiscaal pensioensparen de moeite waard?	246
Drie verschillende beleggingshorizonten	248
Ben je veiliger af met pensioensparen dan met ETF's?	249
Wat doe je met je pensioensparen zodra je 60 bent?	249
Pensioensparen en/of hangmatbeleggen?	250
Alle pijlers samen: een rekenvoorbeeld	250
Hoelang moet je portefeuille meegaan?	252
Moet je tijdens je pensioen overstappen naar uitkerende ETF's?	253
Wees flexibel in je opnames	256
De gepensioneerde hangmatbelegger: in een notendop	257
Hoeveel moet je daar tijdens je loopbaan voor beleggen?	257
Wat als je later begint met beleggen?	259
Kun je vervroegd met pensioen als hangmatbelegger?	260
Hoe pak je het aan als zelfstandige?	260
 5.2 Moet je je allocatie veranderen als gepensioneerde?	 261
Het grootste risico zit rond de pensioendatum	261
De psychologische kant	261
Word je daarna weer offensiever?	262
Denk in potjes	263

5.3 Hoe stap je uit?	264
Begin met je echte uitgaven	264
Van veilige pot naar opnameplan	265
Hoe vaak betaal je jezelf uit?	266
Probeer je verkopen niet te timen	266
Welke ETF verkoop je eerst?	267
Dividenden of zelf verkopen?	267
Houd rekening met belastingen	268
Stoppen met hangmatbeleggen: alles ineens of geleidelijk?	268
Wat met de verschillende kapitaaluitkeringen?	269
En plots heb je (te?) veel tijd om te beleggen	270
Plan je pensioen, maar wees flexibel	271

6 Het leven na de hangmatbelegger 272

6.1 Laat geen financiële puzzel achter	272
Wat gebeurt er precies met je hangmatportefeuille bij je overlijden?	273
Let op met dure successieplanning	274
Overweeg een testament	275
Je huwelijkscontract speelt een rol	276
6.2 Voor als je niet wilt wachten: schenkingen en bankgiften	277
Bankgift	278
Notariële schenking	278
Schenk niet zomaar aan je minderjarige kinderen	279
Doorgeven verlengt je tijdshorizon	279
Levensverzekeringen	280
Maatschap: voor de grotere vermogens	281
Generation skipping	282
Wat met zorgkinderen?	282
Betrek je kinderen op tijd	283
Beleggen voor de volgende generatie	283

Deel 3

Leve de hangmatbelegger

285

Hangmatbeleggen vs. klassiek sparen: de spelregels	287
Maak kennis met An en Sofie	287
Kosten en belastingen	288
In vogelvlucht van 2001 naar 2026	289
Wat kiezen we concreet? Globetrotter vs. spaarrente, beide kapitaliserend	290

Hangmatbeleggen vs. klassiek sparen: de simulatie	292
2001–2011: van start	292
2011–2016: meer spaarcapaciteit	294
2017: een eenmalige schenking	296
2018–2020: de aanschaf van een nieuwe wagen	297
2021–2025: voorbereiding op het pensioen	298
Wat kiezen we concreet? De obligatie-ETF	298
2026: met pensioen	299
2027 en verder: de pensioenjaren	301
Nalatenschap	303

Hangmatbeleggen vs. klassiek sparen: de conclusie	304
--	-----

Dankwoord	307
Yoran	307
Tim	310

Referenties	312
--------------------	-----

Woord vooraf

Toen we in 2023 aan het manuscript van *De hangmatbelegger* werkten, konden we ons moeilijk voorstellen wat dat zou teweegbrengen. De verkoop schoot van bij de start de hoogte in, het boek stond wekenlang in de top 10 van de best verkochte non-fictieboeken en de impact op de financiële wereld in België en Nederland bleek groter dan we hadden durven hopen. Zo groot zelfs dat Van Dale in Vlaanderen het afgeleide woord ‘hangmatbeleggen’ uitriep tot Woord van het Jaar 2024.

Ook buiten de boekhandel begon het begrip te leven. In de pers dook het almaar vaker op. Banken, verzekeraars en brokers reageerden elk op hun manier. Sommige financiële spelers probeerden mee te surfen op de populariteit van het hangmatbeleggen. Andere begonnen interne dossiers op te stellen en opleidingen te geven aan hun medewerkers om beter te begrijpen waarom zoveel beleggers naar brede ETF's keken. Onlinebrokers startten dan weer een ware tarievenslag om de hangmatbelegger voor zich te winnen, soms zelfs met gratis ETF-transacties.

Ook de cijfers tonen dat er iets in beweging is gekomen. De FSMA, de Belgische beurswaakhond, zag het aantal mensen dat ETF's kocht stijgen van ongeveer 55.000 in 2020 tot 152.000 in 2024. Dat is bijna een verdrievoudiging op amper vier jaar tijd. In Nederland was indexbeleggen al wat sterker ingeburgerd, maar ook daar bleef de belangstelling de voorbije jaren toenemen.

Uiteraard is die beweging richting brede ETF's en passief beleggen niet het resultaat van één boek. De trend was al langer bezig, in België en in Nederland, maar zeker ook daarbuiten. We hadden vooral het geluk om op het juiste moment, met de juiste titel (dank je wel, Lies), een snaar te raken bij mensen die niet per se van beleggen houden en er eigenlijk zo weinig mogelijk mee bezig willen zijn.

Daar zijn we misschien nog het meest trots op: dat veel niet-beleggers na het lezen van *De hangmatbelegger* hun eerste stappen hebben gezet. Maar daarmee is het verhaal niet af. Beginnen is één ding, volhouden is iets anders. Weten we zeker dat al die kersverse hangmat-

beleggers rustig blijven liggen wanneer de beurzen fors dalen, het nieuws somber klinkt en iedereen om hen heen begint te twijfelen? Nee. En precies daarom wilden we dit vervolg schrijven.

Hangmatbeleggen is geen trucje voor even. Het is een manier van kijken naar geld, tijd, risico en vrijheid. Je begint ermee, je probeert het vol te houden in moeilijke periodes, je past het aan wanneer je leven verandert, en misschien geef je die manier van beleggen later ook door aan je kinderen, kleinkinderen, partner of petekinderen.

Daarom heet dit boek *Hangmatbelegger voor het leven*. We bekijken hoe je hangmatbeleggen kunt volhouden, uitbreiden, aanpassen, doorgeven en uiteindelijk ook weer afbouwen. We maken het zo concreet en toepasselijk mogelijk, waarbij we alle vragen beantwoorden die we sinds de verschijning van ons eerste boek hebben gekregen (en nog veel meer!). Terwijl *De hangmatbelegger* jou in de eerste plaats ervan probeerde te overtuigen om van start te gaan met passief beleggen, delen we in dit nieuwe boek al onze tips en kennis om in alle fases van je leven te beleggen.

Beleggen is immers natuurlijk eerst en vooral een manier om jouw leven en dat van je naasten te verbeteren, en dus zul je die centen ooit willen gebruiken. Hoe je dat aanpakt, kom je te weten in dit boek.

Veel leesplezier,
Tim & Yoran

Disclaimer

Alle opvattingen, meningen en analyses in dit boek mogen niet geïnterpreteerd worden als een persoonlijk beleggingsadvies. Iedere lezer neemt zijn eigen beleggingsbeslissingen, of wint daarvoor onafhankelijk advies in.

Voor volledige transparantie: de auteurs zijn beroepsmatig betrokken bij bedrijven die in dit boek ter sprake komen. Yoran is medeoprichter van Curvo, een app voor langetermijnbeleggen. Tim staat achter Vermogensgids, dat beleggers begeleidt bij het analyseren en opvolgen van hun portefeuille. Waar we naar deze projecten verwijzen, doen we dat omdat we erin geloven, maar we vinden het belangrijk dat je van dit belang weet.

DEEL 1
HANGMAT-
BELEGGER
VOOR
HET LEVEN

1 Voor de duidelijkheid: hangmatbeleggen 1.0

1.1 Wat is hangmatbeleggen?

Hangmatbeleggen klinkt eenvoudig. En dat is het ook. Maar precies daardoor ontstaat er soms verwarring. Sommigen denken dat hangmatbeleggen gewoon betekent dat je een ETF koopt. Anderen denken dat elke wereldwijde ETF automatisch een hangmatbelegging is. En nog anderen gebruiken het woord intussen voor zowat elke belegging waar weinig werk aan lijkt. Daarom beginnen we bij de basis. Wat bedoelen wij precies met hangmatbeleggen? En hoe verschilt het wel en niet met andere vormen van beleggen?

→ Wat is onze definitie van hangmatbeleggen?

Voor ons draait hangmatbeleggen om vier eigenschappen.

1. Een stukje van alles kopen

Als hangmatbelegger wil je zo breed mogelijk spreiden. Je belegt niet in één aandeel, één land of één sector, maar in duizenden ondernemingen verspreid over de hele wereld. Eventueel combineer je die aandelen later ook met obligaties of andere bouwstenen, afhankelijk van je doel en je risicoprofiel.

Het idee is eenvoudig: je probeert een zo groot mogelijk stukje van de markt te kopen. Niet omdat elk bedrijf in die markt geweldig is, maar omdat niemand vooraf weet welke bedrijven, landen of sectoren de winnaars van morgen zullen zijn.

Je koopt bovendien een proportioneel stukje. Grote bedrijven krijgen een grotere plaats in je portefeuille dan kleine bedrijven. Groeien ze verder, dan groeien ze vanzelf mee. Verliezen ze aan belang, dan worden ze automatisch kleiner in je portefeuille.

2. Minder keuzes maken

Hangmatbeleggen is ook een manier om jezelf te beschermen tegen te veel keuzes. Je hoeft niet voortdurend te beslissen of je in Amerika, Europa, technologie, energie, defensie of groei landen moet beleggen. In een brede portefeuille heb je dat allemaal al in huis.

Je probeert ook niet telkens het ideale instapmoment te vinden. De beurs timen klinkt aantrekkelijk, maar is in de praktijk bijzonder moeilijk. Er zal altijd wel iemand zijn die waarschuwt dat de beurs te duur staat, dat er een crash aankomt of dat je het best nog even wacht. Soms krijgen die mensen gelijk. Alleen weet je nooit vooraf wanneer. Een hangmatbelegger probeert die voorspellingen zoveel mogelijk te negeren.

3. Zo weinig mogelijk opvolgen

Een goede hangmatbelegging vraagt weinig onderhoud. Dat is net de bedoeling. Je belegt niet om elke dag je app te openen, de koersen te volgen en te twijfelen of je iets moet aanpassen.

Dat betekent niet dat je achteloos belegt. Integendeel. Je denkt vooraf goed na over je doel, je horizon en het risico dat je aankunt. Maar zodra je plan klaar is, laat je de markt zoveel mogelijk haar werk doen. De hangmatbelegger is dus niet lui aan het begin. Hij is door-dacht aan het begin, zodat hij later lui kan zijn.

4. Goedkoop beleggen

Kosten zijn een van de weinige dingen die je als belegger wél onder controle hebt. Daarom zijn lage kosten essentieel voor hangmatbeleggen.

Klassieke beleggingsfondsen van banken, verzekeraars of private banks brengen vaak hoge jaarlijkse kosten in rekening. Die kosten lijken klein, maar ze knabbelen jaar na jaar aan je rendement.

Daarom gebruiken hangmatbeleggers meestal indexfondsen en ETF's. Dat zijn fondsen die een index volgen, zoals een brede wereld-index. De jaarlijkse kosten van zulke ETF's liggen vaak rond 0,10% tot 0,20%. Dat is een fractie van wat veel klassieke fondsen aanrekenen.

Als je daarnaast weinig handelt, houd je ook je transactiekosten laag. Dat maakt je misschien een slechte klant voor je broker, maar een betere belegger voor jezelf.